

"Al nostre país li falta entusiasme"

L'ex-senador Lluís Maria Xirinacs s'ha plantat per la independència. Ha canviat la vorera de la presó Model per la plaça de Sant Jaume de Barcelona en una acció simbòlica que reclama la constitució d'una Assemblea dels Països Catalans generadora de sobirania.

Són les deu del matí. És diumenge i a la plaça de Sant Jaume de Barcelona gairebé no hi ha ningú. Ell, però, en Lluís Maria Xirinacs, ja fa una hora que hi ha arribat i va resseguint el camí que marca l'única franja de sol que escalfa la plaça. S'hi està, des del passat 1 de gener, de nou del matí a nou del vespre, explicitant així la seva crida pública per l'obertura d'un procés sobiranista. Sonen les campanes, que repiquen música a l'hora de les presentacions.

—*Diu que, 24 anys després, ha trencat la treva. Què significa?*

—Quan no tenia treva, jo lluitava per l'amnistia, que era el segon punt de l'Assemblea de Catalunya i es va aconseguir. Des d'aleshores tenim pendent el tercer punt, que és l'estatut d'autonomia com a pas previ per a ple exercici del dret a l'autodeterminació. Es veu que era un pas molt llarg perquè ja fa 24 anys que ens hi hem encallat. L'Assemblea de Catalunya la desferen els mateixos partits catalans, no ens la van desfer des de fora, i era l'única força que teníem. Perquè la política és força, encara que no ho sembli. Diuen que és diàleg, però els interlocutors no miren l'altre, amb qui negocien, sinó els canons que té al darrere. Al País Basc, per exemple, han aconseguit moltes més coses que nosaltres perquè tenen ETA al darrere. L'Assemblea de Catalunya era la nostra força forta no violenta.

Durant aquests 24 anys he estudiat la transició i n'he fet la crítica en un llibre, *La traïció dels líders*. Després, el mateix editor em va demanar que plantejés l'alternativa. I una alternativa pot ser refer l'Assemblea de Catalunya, però ampliada als Països Catalans. Els bascos demanen tot el seu territori, incloent-hi la part francesa; nosaltres hem de fer el mateix.

—*A trossos no pot ser?*

—No pot ser. La invitació és per a tots. Mira, aquesta paraula també és de les prohibides: Països Catalans. Va ser molt famosa i molt viva al començament de la transició i després la taparen com tantes altres coses. Ara ja no es pot ni esmentar. L'únic indicatiu que en tenim és l'informe meteorològic.

—*Creu que ara es farà, la ruptura famosa?*

—Precisament durant la transició es va discutir si reforma o ruptura, i va guanyar la reforma. L'Assemblea de Catalunya era majoritàriament partidària de la ruptura, però no es va fer cas de la veu del poble i els partits van arrencar a córrer, cadascun defensant els seus interessos. Jo opino que la via legal és un autèntic laberint muntat des de Madrid que no pot portar a la independència de cap manera. Encara que es corregís la Constitució, es faria a favor del sistema. I la independència es pren, no es demana.

—*A qui va dirigida la crida?*

—De vegades em diuen que la població està mig adormida, que no ho vol, això, ni ho vol ni ho sap. Potser és veritat, però s'ha de distingir entre poble i massa. Encara que els partits han massificat el poble, queda gent desperta. La gent que, convocada, respon, amb corresponsabilitat per fer el país, aquesta gent és poble, i és qui té dret a autodeterminar-se. La gent que és massiva per

raó de distracció, de consumisme o pel manteniment de l'espanyolització dels immigrants, la gent que és dirigida des de fora d'aquí és heterodeterminada. No són el país, només són el país aquells que l'assumeixen, independentment d'on vinguin.

—*Així doncs, què proposa?*

—No és una queixa al poder ni una crida als partits. És al poble, amb el benentès de la distinció entre poble i massa. Perquè ara, amb aquest sistema de votacions,

"Aquesta paraula també és de les prohibides: Països Catalans. Va ser molt famosa al començament de la transició i després la taparen com tantes altres coses. Ara ja no es pot ni esmentar. L'únic indicatiu que en tenim és l'informe meteorològic."

es barreja una cosa i l'altra i es fan campanyes teledirigides. Així, amb molts diners, es pot fer gairebé el que es vulgui. Però la gent pobra no pot manar mai, només ho pot fer la gent que té crèdit, i això és una desgràcia, social i democràtica. A més, tan sols podem parlar una vegada cada quatre anys i únicament per dir sí o no. Res més. "Sabata", per exemple, no es pot dir. Si un partit diu "Sabata sí o no?", llavors pots dir sí o no, però la sabata l'han posada ells. La sabata o la monarquia, m'és igual.

—Quines respostes està rebent la seva iniciativa?

—De la part institucional, silenci; de la mediàtica, glòria. No sé què ha passat, però tothom en parla. És un acte que ha sorprès. Quasi diria que m'ha sorprès a mi i tot, perquè m'he trobat fent-lo. Dels partits, només Esquerra Republicana de Catalunya ha demostrat que està amb nosaltres. De moment ningú més, excepte alguns grups extraparlamentaris i persones individuals de pràcticament tots els partits, a més de dos regidors de l'Ajuntament de Barcelona, d'ERC i els Verds. D'altra banda, si parlem del poble, he de dir que s'ha rebut una allau d'adhesions i hi ha una coordinadora que intenta ara organitzar totes aquestes aportacions.

—Què en surt, d'un gest testimonial?

—És testimonial per dues raons: una, perquè encara que se sol desprestigiar molt el testimonialisme, jo crec que un país, a més de la feina tècnica, ha de tenir ànima i els testimonis aixequen l'ànima de la gent. I li falta entusiasme, al nostre país, li falta imaginar col·lectiu i això mou la gent. Però a més hi ha una altra raó, i és que sóc vell. I com que sóc vell, jo no vull liderar un moviment ni organitzar-lo, jo vull que ho facin els joves. Saber-se retirar és una cosa bona que de vegades algun papa i algun president de partit no saben fer. Llavors, jo em retiro, en aquest sentit, deixo que la gent ho faci. I, a més, això és autoorganització, autodetermina-

ció, independència, fins i tot de mi, d'aquesta espècie de vaca sagrada que sóc jo, però de la immodèstia.

—Fins quan s'hi estarà, aquí plantat?

—El temps que calgui. Val a dir que aquí s'hi està bastant malament, sobretot a l'hivern, i sense bancs. La plaça és incòmoda perquè és un símbol del que és el país. La part oficial, un gran palau de l'Ajuntament, un gran palau de la Generalitat. La part privada en aquest moment està dormint, però durant els dies de cada dia, són cotxes i autocars que aparquen i fan el que volen. Però és que això és una plaça pública. Mira, jo distingeixo entre oficial, públic i privat, i a tot arreu del país, inclosa aquesta plaça, la part pública ha quedat devorada per l'oficial i la privada. Una plaça és un lloc per reunir-se, per formar opinió pública, però resulta que l'hem de formar a peu dret perquè no hi ha ni un lloc per seure, només una espècie de pilons que jo en dic els *antibancs* perquè tenen una bola al damunt perquè ningú no s'hi pugui asseure. Està tot fet per escopir el poble. És un símbol claríssim.

—Creu que s'aprofitarà l'onada de processos d'emancipació nacional que corre per Europa?

—Aquesta frase és bonica perquè recorda el començament del Manifest Comunista: "Un fantasma recorre Europa...". I actualment corre el fantasma de les nacionalitats. Al tercer mil·lenni hem de començar una nova forma d'enfocar el tema nacional. Potser els Països Catalans podran ser un exemple per als altres, com l'any 1000 tota la cultura catalana va ser una llumenera per a Europa, en temps de Gerbert d'Orlhac, que va ser Silvestre II i va venir aquí a aprendre de la saviesa àrab. En aquest nou pas de mil·lenni podem tornar a ser una llumenera de com es fan les coses ben fetes, civilitzades i fraternals.

Lluís Maria Xirinacs s'ha plantat a la plaça de Sant Jaume de Barcelona.

"A tot arreu del país, inclosa aquesta plaça, la part pública ha quedat devorada per la oficial i la privada. Està tot fet per escopir el poble."
(Foto: Jordi Play)

Núria Cadenas